

**VILNIAUS MUZIKOS MOKYKLA „LYRA“
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS IR STEBĖSENOS
VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos ir stebėsenos vykdymo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) Vilniaus muzikos mokykloje „Lyra“ (toliau – Mokykla) paskirtis – užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškomis aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
2. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Mokykloje.
3. Tvarkos aprašas papildo Mokyklos vidaus veiklos ir kitus dokumentus, padedančius užtikrinti tinkamą smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos įgyvendinimą.
4. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:
 - 4.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 4.2. kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;
 - 4.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančiųjų smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų;
5. Visi Mokyklos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) turi būti susipažinę su Tvarkos aprašu.
6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
 - 6.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui:
 - 6.1.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, priekabiavimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
 - 6.1.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;
 - 6.1.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;
 - 6.1.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;
 - 6.2. **patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;
 - 6.3. **besityčiojantysis/skriaudėjas** – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

- 6.4. **patyčias patiriantis darbuotojas** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys(-iai);
- 6.5. **patyčių stebėtojas** – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;
- 6.6. **patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti šviečiant, informuojant Mokyklos bendruomenės narius (mokinius, administracijos atstovus, pedagogus, kitus darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus));
- 6.7. **patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus);
- 6.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos Mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi Mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi Mokyklos vadovas, administracijos darbuotojai, pagrindinio dalyko mokytojai, o jos vykdyme dalyvauja visi bendruomenės nariai.
8. Tvarkos aprašo įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus pavaduotojai ugdymui arba direktoriaus įsakymu sudaryta patyčių atvejų komisija (kurios pirmininku išrenkamas direktoriaus pavaduotojas ugdymui), kuri kiekvienais mokslo metais:
 - 8.1. inicijuoja ir organizuoja anoniminę vaikų apklausą apie patyčias ir apibendrina jos rezultatus;
 - 8.2. surenka apibendrintus duomenis iš pagrindinio dalyko mokytojų dėl Mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę (ne rečiau kaip du kartus per mokslo metus – iki gruodžio 31 d. ir iki gegužės 31 d.);
 - 8.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;
 - 8.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį;
 - 8.5. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, Mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;
 - 8.6. teikia siūlymus Mokyklos vadovui dėl Tvarkos aprašo tobulinimo;
9. Specializacijos kuratoriai du kartus per mokslo metus išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui, koordinuojantį vykdymo tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus specializacijoje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.
10. Visus mokslo metus grupinių ir individualių pamokų mokytojai įsipareigoja kalbėtis su mokiniais apie patyčias ir smurtą, siekdami ugdyti toleranciją, pagarbą kitiems ir užkirsti kelią patyčių, smurto bei prievartos apraiškoms.

III. PATYČIŲ INTERVENCIJA

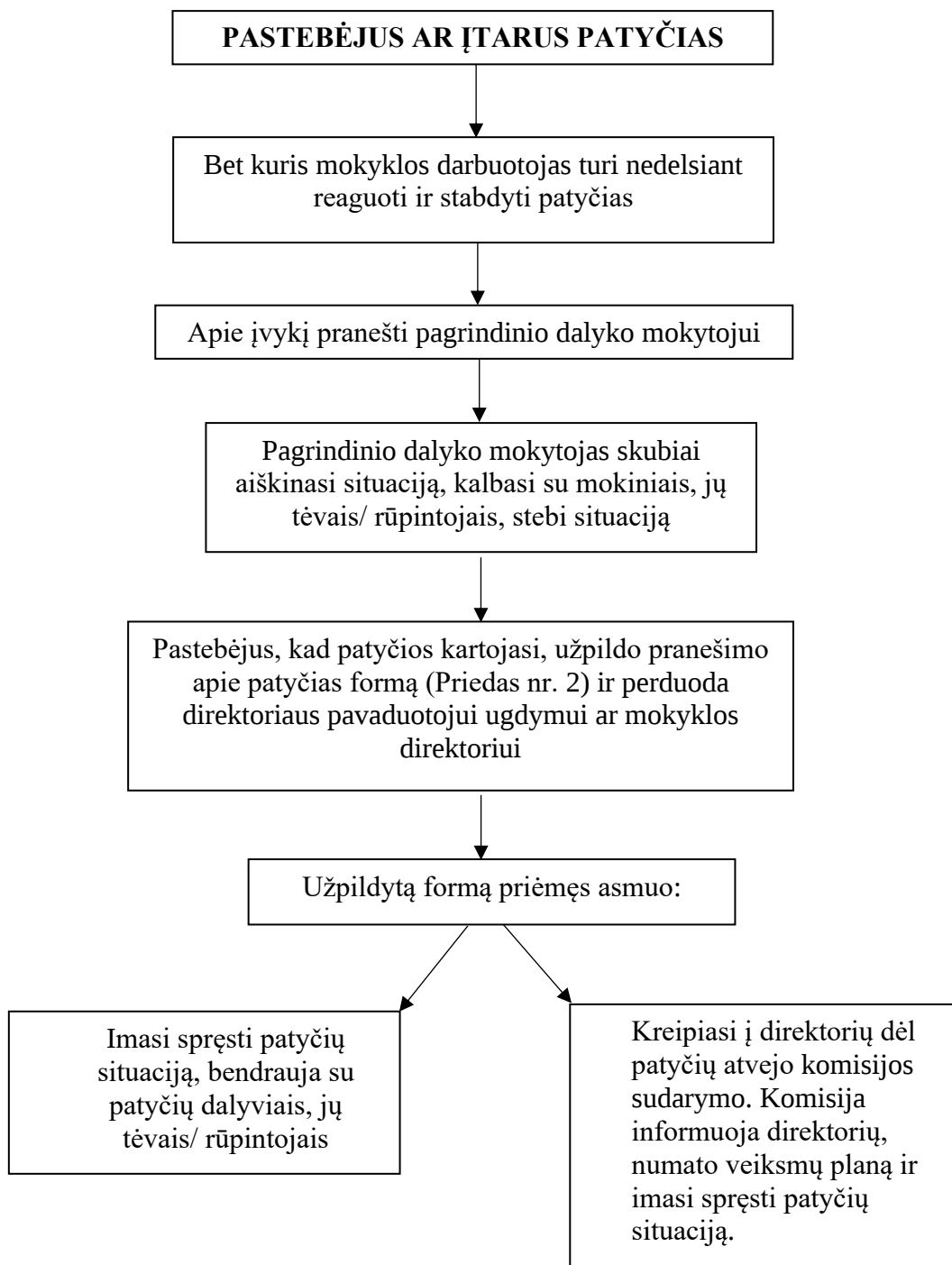
11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, pedagogas arba kitas darbuotojas reaguodamas:
 - 11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

- 11.2. primena vaikui, kuris tyčiojasi, Mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;
- 11.3. jeigu mokiniui reikia pagalbos, susijusios su jo sveikata, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus, mokyklos darbuotojus) ar tam tikras institucijas (pvz. policija, greitoji ir kita pagalba).
- 11.4. informuoja pagrindinio dalyko mokytoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;
12. Mokyklos administracijos atstovo, pedagogo ar kito darbuotojo reagavimo įtarus ir/ar pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą, veiksmai:
 - 12.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi visų reikiamų priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;
 - 12.2. įvertina grėsmę vaikui, jo sveikatai ir, esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus, globėjus, rūpintojus, mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz. policija, greitoji pagalba);
 - 12.3. surenka informaciją apie besityčiojančių tapatybę, dalyvių skaičių ir kitus galimai svarbius faktus;
 - 12.4. informuoja pagrindinio dalyko mokytoją apie elektronines patyčias ir pateikia įrodymus (išsaugotą informaciją).
13. Pagrindinio dalyko mokytojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:
 - 13.1. vykdo priede Nr. 1 pateiktą planą;
 - 13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia juos dalyvauti pokalbiuose.
 - 13.3. informuoja direktoriaus pavaduotoją ugdymui (jeigu patyčios kartojasi arba nepavyksta išspręsti situacijos);
14. Direktorius pavaduotojas ugdymui arba direktoriaus įsakymu sudaryta patyčių atvejų komisija, gavę informaciją apie patyčias mokyklos ribose:
 - 14.1. inicijuoja susirinkimą su skriaudėju, patyčias patiriančiu vaiku, jų šeimomis, pagrindinio dalyko mokytojais, kuratoriais;
 - 14.2. numato veiksmų su patyčių įvykio dalyviais planą, vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
 - 14.3. informuoja Mokyklos vadovą apie priemones, kurių buvo imtasi ir numatomus tolimesnius veiksmus;
 - 14.4. vykdo plane numatytas veiklas, o esant poreikiui analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.
15. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti Mokyklos vadovą, kuris imasi Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
16. Administracijos atstovui, pedagogui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, turėtų informuoti Mokyklos vadovą, kuris imasi Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse ar kituose dokumentuose numatytų veiksmų.
17. Mokyklos vadovas, sužinojęs apie darbuotojo patiriamas patyčias arba darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsiant imtis priemonių, numatytų Mokyklos vidaus tvarkos taisyklėse.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.
-

**VILNIAUS MUZIKOS MOKYKLOS „LYRA“
REAGAVIMO Į SMURTĄ BEI PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS**

**VILNIAUS MUZIKOS MOKYKLA „LYRA“
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ IR PATYČIAS FORMA**

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kam pranešė apie patyčias:	
Kur įvyko patyčios:	
Kada įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.); ☐ socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas; ☐ elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašymas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.). ☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinoma, kad tai ne pirmas kartas?	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, <u>patyrusio patyčias</u> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>kuris tyčiojosi</u> vardas, pavardė, klasė:	
Vaiko/-ų, <u>stebėjusio patyčias</u> vardas, pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

VEIKSMŲ PO ĮVYKIO PLANAS su:

Asmeniu patyrusiu patyčias:	
Asmeniu, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	